

Rodzaj opracowania:

PROJEKT BUDOWLANY

Opracowanie branżowe:

ELEKTROENERGETYKA

Przedsięwzięcie:

Przebudowa układu drogowego Węzła Św. Maksymiliana wraz z budową tunelu drogowego pod Drogą Gdyńską, torami SKM i PKP w Gdyni.

Zadanie:

Przebudowa ulic: Władysława IV, Piłsudskiego, Świętojańskiej oraz Drogi Gdyńskiej

Obiekt:

Oświetlenie uliczne i przebudowa urządzeń elektroenergetycznych

Zleceniodawca / Inwestor:

**Gmina Miasta Gdyni
81-382 Gdynia Al. Marszałka Piłsudskiego 52/54**

Numery ewidencyjne działek:

wg właściwości Urzędu Wojewódzkiego**Gmina Gdynia KM GD 58:** 122, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 146, 147, 148, 166, 413/145, 414/145, 520/145, 521/145, 636/130, 664/145, 790/114, 792/139, 794/141, 796/142, 798/143, 800/144, 808/140, 834/158, 1299/169, 1426/159**Gmina Gdynia KM GD 59:** 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 47, 372/228, 389/19, 390/19, 651/228, 699/55, 700/55, 701/51, 702/51, 705/48, 707/234, 775/13, 807/13, 808/13wg właściwości Urzędu Miejskiego**Gmina Gdynia KM GD 56:** 660/421, 662/421**Gmina Gdynia KM GD 58:** 103, 108, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 530/109, 532/112, 677/102, 706/107, 746/179, 755/170, 1226/172, 1275/170, 1276/170, 1300/169, 1304/180, 1305/180, 1430/172**Gmina Gdynia KM GD 59:** 10, 21, 22, 23, 65, 66, 71, 73, 74, 75, 525/70, 546/1, 549/5, 552/6, 555/7, 738/9, 771/9

Autor opracowania	Andrzej Parysek upr. nr 1567/GD/84	
Sprawdzający	mgr inż. Ryszard Kusiński upr. nr 191/63	
Główny Projektant	inż. Wiesław Gadziński upr. nr 2565/Gd/86; Izba POM/BD/1120/01	
Inżynier Projektu	mgr inż. Jan Tadeusz Kosiedowski upr. nr 2808/Gd/87; Izba POM/BD/2260/01	
Stanowisko	Imię, nazwisko, numer uprawnień	Podpis

Gdańsk, styczeń 2009 r.

Rozwiązania zawarte w niniejszym opracowaniu podlegają ochronie prawa autorskiego i mogą być powielane oraz udostępniane osobom trzecim jedynie przez Zamawiającego w zakresie określonym w umowie o przeniesienie praw autorskich lub na podstawie pisemnego zezwolenia w/w Biura z zastrzeżeniem wszelkich skutków prawnych.

U w a g i :

Kserokopie uprawnień projektowych, przynależności do izb projektowych, kserokopie opinii i uzgodnień oraz oświadczenie projektanta i sprawdzającego, że projekt budowlany został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej, znajdują się w „Projekcie zagospodarowania terenu”, stanowiącym integralną część niniejszego opracowania projektowego.

Zawartość opracowania

BPBK S.A.w Gdańsku – Umowa Nr 9732. Przebudowa układu drogowego Węzła Św. Maksymiliana wraz z budową tunelu drogowego pod Droga Gdyńską, torami SKM i PKP w Gdyni. Oświetlenie uliczne i przebudowa urządzeń elektroenergetycznych . - Projekt Budowlany-

1. Załączniki i uzgodnienia

2. Opis techniczny

2.1. Wstęp

- 2.1.1. Przedmiot projektu
- 2.1.2. Podstawa opracowania

2.2. Oświetlenie zewnętrzne

- 2.2.1. Kategoria oświetlenia
- 2.2.2. Zasilanie oświetlenia i pomiar energii.
- 2.2.3. Dane elektroenergetyczne.
- 2.2.4. Budowa nowej sieci oświetleniowej
- 2.2.5. Przebudowa istniejącego oświetlenia
- 2.2.6. Budowa oświetlenia tunelu
- 2.2.7. Konstrukcje wsporcze
- 2.2.8. Oprawy i źródła światła

2.3. Przebudowa urządzeń elektroenergetycznych

- 2.3.1. Przebudowa linii kablowych SN
- 2.3.2. Przebudowa linii kablowych nn
- 2.3.3. Budowa przyłącza 0,4kV do tunelu dla pieszych

3. Informacja BIOZ

Spis rysunków

1.	Oświetlenie uliczne. Plan sytuacyjny	- 1:500	rys. nr 1
2.	Przebudowa urządzeń elektroenergetycznych. Plan sytuacyjny	- 1:500	rys. nr 2
3.	Schemat zasilania oświetlenia		rys. nr 3
4.	Schemat przebudowy sieci SN		rys. nr 4
5.	Schemat przebudowy sieci nn		rys. nr 5

2. Opis techniczny.

2.1. Wstęp

2.1.1. Przedmiot projektu

Przedmiotem opracowania jest budowa oświetlenia obszaru ulic: Droga Gdyńska, Władysława IV, Świętojańska, Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego, przebudowa istniejących urządzeń elektroenergetycznych w celu usunięcia kolizji z projektowanym układem drogowym oraz budowa przyłącza 0,4kV projektowanego tunelu dla pieszych.

2.1.2. Podstawa opracowania

Projekt opracowano na podstawie :

- a) zlecenia Inwestora,
- b) wizji lokalnej,
- c) warunków przyłączenia EZO/SO/WP 113/2006 z dnia 01.08.2006 wydanych przez EZO Sopot (ważne - podpisana umowa i uzgodniony projekt wykonawczy),
- d) warunków przyłączenia nr 08/R2/18615 z dnia 09.12.2008 wydanych przez Energa-Operator S.A. Zakład Gdynia (ważność 2 lata),
- e) ostatecznego uzgodnienia projektu wykonawczego nr 34/2008 z dnia 18.02.2008 wydanego przez Energa-Operator S.A. Zakład Gdynia (ważność 2 lata),
- f) ostatecznego uzgodnienia projektu wykonawczego z dnia 30.01.2008 wydanego przez EZO Sopot (ważność 2 lata),
- g) uzgodnienia nr 77/2007 z dnia 26.02.2007 wydanego przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta w Gdyni – ważność przedłużona o 1 rok do dnia 26.02.2010 (pismo nr UGI.AnK-7332-1/668/2008/9558 z dnia 08.10.2008 wydane przez ZDiZ Gdynia),
- h) uzgodnienie nr 90/2007 z dnia 17.01.2007 wydanego przez JW 4934 Marynarki Wojennej,
- i) projektów branżowych,
- j) uzgodnień z Inwestorem i Użytkownikiem,
- k) obowiązujących norm i przepisów.

2.2. Oświetlenie uliczne.

2.2.1. Kategoria oświetlenia

Projektowane ulice zaliczone są do kategorii oświetlenia A. Norma PN-76/02032 określa wartość średniej luminancji $L_{SR} = 2 \text{ cd/m}^2$, przy równomierności nie mniejszej niż 0,40.

2.2.2. Zasilanie oświetlenia i pomiar energii.

Zasilanie oświetlenia zaprojektowano z szafki oświetleniowej zlokalizowanej przy wejściu do projektowanego tunelu dla pieszych pod ul. Świętojańską – Władysława IV. Szafka oświetleniowa zasilana ze stacji transformatorowej T-2240 „Kopernika-Pralnia”. Pomiar energii zaprojektowano w szafce licznikowej typu SL-1/1 zlokalizowanej przy ww. stacji transformatorowej. Do pomiaru energii zastosować liczniki trójfazowe, dwutaryfowe np. licznik 6C8cd 20(120) PAFAL S.A. Sterowanie zegarem astronomicznym typu Theben SEL 173e wraz z automatem zmierzchowym Grasslin pracującym w przypadku chwilowego zaciemnienia. Lokalizację szafek, trasy i przekroje kabli pokazano na planie sytuacyjnym – rys. nr 1.

2.2.3. Dane elektroenergetyczne.

• napięcie zasilania	3x230/400V, 50Hz
• moc zainstalowana	30 kW
• moc zapotrzebowana	30 kW
• współczynnik zapotrzebowania	1,0
• dopuszczalny spadek napięcia	6 %
• układ sieci zasilającej	TN-C
• układ instalacji	TN-S
• dodatkowa ochrona od porażeń :	
nn - szybkie wyłączanie zasilania	
5 s – dla sieci zasilającej	
0,4 s - dla instalacji odbiorczych	

2.2.4. Budowa nowej sieci oświetleniowej.

Linie kablowe zasilające projektowane oświetlenie należy wykonać kablem typu YAKY 4x35. Trasy układania kabli pokazano na planach sytuacyjnych. Roboty kablowe przeprowadzić zgodnie z postanowieniami normy N-SEP-E-004. Numerację projektowanych słupów oświetleniowych należy uzgodnić z ZDiZ Gdynia.

2.2.5. Przebudowa istniejącego oświetlenia

W związku z korektą przebiegu krawędzi jezdni Drogi Gdyńskiej zostanie przebudowana część oświetlenia tej ulicy. Przebudowywane oświetlenie zostało rozmieszczone głównie na słupach trakcyjno – oświetleniowych. Lokalizację słupów przed i po przebudowie pokazano na planie sytuacyjnym. Pomiedzy przebudowanymi słupami należy ułożyć nowe odcinki linii kablowych oświetleniowych kablem typu YAKY 4x35.

2.2.6. Budowa oświetlenia tunelu.

Projektowane oświetlenie tunelu dla pieszych pod ul. Świętojańską – Władysława IV zasilone zostanie z rozdzielnicy oświetlenia tunelu, zlokalizowanej przy wejściu do tunelu od ul. Świętojańskiej obok szafki oświetlenia ulicznego. Do oświetlenia wnętrza tunelu zastosowano oprawy TUSCAN D852/24HFB 2x36W (oprawy te będą mocowane w narożach tunelu pod sufitem na wysokości 2,5m od posadzki tunelu) Wejścia do tunelu oświetlać będą oprawy oświetleniowe BERGEN D500/212HFRB 2x8W(wpuszczane w ściany oporowe schodów i pochylni) oraz oprawy oświetleniowe TUSCAN D850/24HFB 2x36W(mocowanie do konstrukcji zadaszeń pochylni i schodów). Dodatkowo na d wejściami do tunelu mocowane będą po dwie oprawy WALL MOUNT BRUNEL D237/70CDOTTLB. Sposób sterowania oświetlenia tunelu, oraz funkcje opraw oświetleniowych podłączonych do poszczególnych obwodów ujęto w projekcie wykonawczym. Instalacje Dokładną lokalizację rozdzielnicy oświetlenia tunelu pokazano na planie sytuacyjnym rys. nr 1.

2.2.7. Konstrukcje wsporcze.

Projektowane oświetlenie ulic w znacznej części zostanie wykonane na słupach trakcyjno – oświetleniowych ujętych w odrębnym opracowaniu. Szczegóły mocowania opraw z wysięgnikami na słupach trakcyjnych ujęto w projekcie wykonawczym. Pozostałą część oświetlenia należy wykonać z zastosowaniem ocynkowanych słupów stalowych ustawionych na prefabrykowanych fundamentach typu F-150 dostarczanych przez dystrybutora słupów. Dobrano słupy typu o wysokości 9m. Ciągi pieszo rowerowe należy oświetlić oprawami montowanymi bezpośrednio na ocynkowanych słupach stalowych o wysokości 5m. W przypadku umieszczenia słupów w chodniku fundament i śruby mocujące przykryć powierzchnią chodnika. Fundamenty pod słupy należy

zabezpieczyć przed wpływem środowiska abizolem lub inną masą bitumiczną zgodnie z obowiązującymi przepisami. Śruby mocujące słup do fundamentu należy zabezpieczyć „kapturkami” termokurczliwymi. Dodatkowo przy montażu i zabezpieczeniu antykorozyjnym słupów i fundamentów należy uwzględnić zalecenia producenta słupów i Właściciela oświetlenia. Oprawy mocować na wysięgnikach. W słupach, gdzie następuje podział sieci oraz w miejscach doprowadzenia trzech kabli zastosować tabliczki przelotowe z mostkami.

2.2.8. Oprawy i źródła światła.

Do oświetlenia ulic zastosowano oprawy PHILIPS SGP340 SON-T 150W II FG SP Selenium z lampami sodowymi 150W, oprawy PHILIPS SGP340 SON-T 250W II FG SP Selenium z lampami sodowymi 250W (ww. oprawy wyposażone są w obudowy z wysokociśnieniowego aluminium i płaską szybą z hartowanego szkła zamiast klosza z poliwęglanu), do oświetlenia ciągów pieszo-rowerowych zastosowano oprawy ELGO typu ZSD-70/70W. Natomiast do oświetlenia przejazdu pod projektowanym oraz istniejącym wiaduktem kolejowym zastosowano oprawy typu NEOS 2 z lampą sodową 150W. Wszystkie oprawy z indywidualną kompensacją mocy biernej do poziomu $\cos \varphi \geq 0,85$ (z wyłączeniem opraw parkowych), stopień szczelności IP 65/43. Dodatkowo wszystkie oprawy z źródłami światła o mocy 100W i więcej wyposażać w układy oszczędnościowe (np. APC-2 Rabbit), a wszystkie oprawy w osłony (klosze lub szyby) wandaloodporne wykonane z poliwęglanu lub hartowanego szkła.

2.3. Przebudowa urządzeń elektroenergetycznych.

2.3.1. Przebudowa linii kablowych SN

Istniejące linie kablowe SN-15kV należy przebudować w celu usunięcia kolizji z projektowanym układem drogowym. Przebudowę wykonać przez wykonanie wstawek kablowych. Trasy układania wstawek kablowych oraz typy i przekroje kabli pokazano na planach sytuacyjnych (rys. 2). Przebudowane zostaną linie SN 15kV o numerach: 4106, 4104, 4801, 2101, 2102, 1901, 4700 oraz 1801. Do przebudowy linii kablowych SN zastosowano kable typu XRUHAKXS. Projektowane linie kablowe nie zmieniają istniejącego układu powiązania sieci 15kV. Pod drogami kable układać w rurach ochronnych PVC $\phi 160$. Roboty kablowe przeprowadzić zgodnie z postanowieniami normy N-SEP-E-004.

2.3.2. Przebudowa linii kablowych n.n.

Istniejące linie kablowe n.n. należy przebudować w celu usunięcia kolizji. Projektowane linie kablowe nie zmieniają istniejącego układu powiązania sieci 0,4kV. Trasy układania kabli pokazano na planie sytuacyjnym a układ powiązań na schemacie ideowym. Przy przebudowie linii kablowych nn zastosowano kable typu YAKY oraz mufy kablowe ZRMZ. Przy przejściach pod drogami lub ciągami pieszo-rowerowymi zbudowanymi z nawierzchni nierozbieralnej linie kablowe chronić rurami ochronnymi. Roboty kablowe przeprowadzić zgodnie z postanowieniami normy N-SEP-E-004.

2.3.3. Budowa przyłącza 0,4kV do tunelu dla pieszych

Przyłącze 0,4kV do tunelu dla pieszych zostanie wykonane zgodnie z warunkami przyłączenia nr 08/R2/18615. Proj. zestaw złączowo – licznikowy (zlokalizowany przy wejściu do tunelu od ul. Partyzantów), należy połączyć linią kablową YAKY 4x120 ze istniejącym złączem kablowym Z-3/U-7 zlokalizowanym przy budynku ul. Partyzantów 39B III. Zgodnie z ww. warunkami technicznymi zastosować półpośredni sposób pomiaru energii elektrycznej. Usytuowanie zestawu złączowo licznikowego przedstawiono na planie sytuacyjnym rys. nr 2.

3. Informacja BIOZ.

3.1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów

W ramach realizacji inwestycji w zakresie zawartym projekcie należy:

- wybudować linie kablowe nn oświetleniowe;
- wybudować nowe oświetlenie uliczne,
- przebudować istniejące oświetlenie;
- przebudować istniejące linie kablowe nn oraz SN kolidujące z projektowanym układem drogowym
- wybudować przyłączy 0,4kV do tunelu dla pieszych

3.2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych – opis terenu inwestycji;

Opis terenu

Uzbrojenie podziemne branży elektroenergetycznej

Na terenie inwestycji występują :

- linie kablowe SN 15 kV,
- linie kablowe n.n. 0,4 kV,
- linie kablowe oświetlenia ulicznego 0,4kV,

W celu uniknięcia ewentualnych kolizji lub awarii istniejącego uzbrojenia, należy zgłosić do poszczególnych właścicieli uzbrojenia zamiar rozpoczęcia prac ziemnych z wyprzedzeniem 7 dni. Roboty rozpocząć od wykonania przekopów próbnych w celu zlokalizowania istniejącego uzbrojenia i miejsc włączeń projektowanych przewodów do istniejącej sieci. Napotkane uzbrojenie należy traktować jako czynne i zabezpieczyć je przed uszkodzeniem np. przez podwieszenie w przekroju poprzecznym wykopu.

3.3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi;

Elementy zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi na terenie inwestycji należy uznać będące pod napięciem:

- linie kablowe SN 15 kV,
- linie kablowe n.n. 0,4 kV,
- linie kablowe oświetlenia ulicznego 0,4kV,
- linie napowietrzne n.n. 0,66 kV – sieć trakcyjna.

3.4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia:

3.4.1) Roboty budowlane, których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości:

- a) wykonywanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m,
  - nie występują
- b) roboty, przy których wykonywaniu występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5,0 m,

- demontaż i montaż słupów oświetleniowych
  - montaż opraw oświetleniowych na słupach
- c) rozbiórki obiektów budowlanych o wysokości powyżej 8 m,
- nie występują
- d) roboty wykonywane na terenie czynnych zakładów przemysłowych,
- nie występują
- e) montaż, demontaż i konserwacja rusztowań przy budynkach wysokich i wysokościowych,
- nie występują
- f) roboty wykonywane przy użyciu dźwigów lub śmigłowców,
- mechaniczne stawianie słupów oświetleniowych,
- g) prowadzenie robót na obiektach mostowych metodą nasuwania konstrukcji na podpory,
- nie występują,
- h) montaż elementów konstrukcyjnych obiektów mostowych,
- nie występują,
- i) betonowanie wysokich elementów konstrukcyjnych mostów, takich jak przyczółki, filary i pylony,
- nie występują,
- j) fundamentowanie podpór mostowych i innych obiektów budowlanych na palach,
- nie występują,
- k) roboty wykonywane pod lub w pobliżu przewodów linii elektroenergetycznych, w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż:
- 3,0 m - dla linii o napięciu znamionowym nie przekraczającym 1 kV,
  - 5,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nie przekraczającym 15 kV,
  - 10,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nie przekraczającym 30 kV
- nie występują,
- l) roboty budowlane prowadzone w portach i przystaniach podczas ruchu statków,
- nie występują,
- m) roboty prowadzone przy budowlach piętrzących wodę, przy wysokości piętrzenia powyżej 1 m,
- nie występują,
- n) roboty wykonywane w pobliżu linii kolejowych;
- nie występują,

3.4.2) Roboty budowlane, przy prowadzeniu których występują działania substancji chemicznych lub czynników biologicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi:

- a) roboty prowadzone w temperaturze poniżej -10°C,
- zabrania się prowadzenia prac budowlano-montażowych w temperaturze poniżej 10 °C
- b) roboty polegające na usuwaniu i naprawie wyrobów budowlanych zawierających azbest;
- nie występują,

3.4.3) Roboty budowlane stwarzające zagrożenie promieniowaniem jonizującym:

- a) roboty remontowe i rozbiórkowe obiektów przemysłu energii atomowej,
- nie występują,
- b) roboty remontowe i rozbiórkowe obiektów, w których były realizowane procesy technologiczne z użyciem izotopów;
- nie występują,

- 3.4.4)** Roboty budowlane prowadzone w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii komunikacyjnych:
- a) roboty wykonywane w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż 15,0 m - dla linii o napięciu znamionowym 110 kV, - nie występują,
  - b) roboty wykonywane w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż 30,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- nie występują,
  - c) budowa i remont:
    - linii kolejowych (roboty torowe i podtorowe),
    - nie występują,
    - sieci trakcyjnej i linii zasilającej sieć trakcyjną i urządzenia elektroenergetyczne,
    - budowa sieci trakcyjnej trolejbusowej,
    - linii i urządzeń sterowania ruchem kolejowym,
    - sieci telekomunikacyjnych, radiotelekomunikacyjnych i komputerowych związane z prowadzeniem ruchu kolejowego,
    - nie występują,
  - d) wszystkie roboty budowlane, wykonywane na obszarze kolejowym w warunkach prowadzenia ruchu kolejowego;
- nie występują,
- 3.4.5)** Roboty budowlane stwarzające ryzyko utonięcia pracowników:
- a) roboty prowadzone z wody lub pod wodą,
- nie występują,
  - b) montaż elementów konstrukcyjnych obiektów mostowych,
- nie występują,
  - c) fundamentowanie podpór mostowych i innych obiektów budowlanych na palach,
- nie występują,
  - d) roboty prowadzone przy budowlach piętrzących wodę, przy wysokości piętrzenia powyżej 1 m;
- nie występują,
- 3.4.6)** Roboty budowlane prowadzone w studniach, pod ziemią i w tunelach:
- a) roboty prowadzone w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych,
- nie występują
  - b) roboty związane z wykonywaniem przejść rurociągów pod przeszkodami metodami: tunelową, przecisku lub podobnymi;
- nie występują,
- 3.4.7)** Roboty budowlane wykonywane przez kierujących pojazdami zasilanymi z linii napowietrznych - roboty przy budowie, remoncie i rozbiórce torowisk;
- nie występują
- 3.4.8)** Roboty budowlane wykonywane w kesonach, z atmosferą wytwarzaną ze sprężonego powietrza - roboty przy budowie i remoncie nabrzeży portowych i przepraw mostowych;
- nie występują,
- 3.4.9)** Roboty budowlane wymagające użycia materiałów wybuchowych:
- a) roboty ziemne związane z przemieszczaniem lub zagęszczaniem gruntu,

- nie występują,
- b) roboty rozbiórkowe, w tym wykonywanie otworów w istniejących elementach konstrukcyjnych obiektów;
- nie występują,

3.4.10) Roboty budowlane prowadzone przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych - roboty, których masa przekracza 1,0 t.

- nie występują,

3.5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych;

Przed przystąpieniem do robót Inżynier budowy lub osoba upoważniona winna przeprowadzić szkolenie stanowiskowe pracowników o zachowaniu odpowiedniej ostrożności i obowiązujących przepisach bhp na poszczególnych stanowiskach pracy. oraz instruktażu obsługi maszyn i urządzeń wykorzystywanych do robót. Stosowny dokument o przeprowadzeniu takiego szkolenia winien znajdować się na terenie budowy oraz w aktach osobowych pracowników. Szkolenia winny dotyczyć pracowników **wszystkich branż** w zakresie BHP przy wykonywanych robotach.

Wykonywanie prac przy urządzeniach i instalacjach elektroenergetycznych:

1. Prace przy urządzeniach i instalacjach elektroenergetycznych, w zależności od zastosowanych metod i środków zapewniających bezpieczeństwo pracy, mogą być wykonywane:

- 1) przy całkowicie wyłączonym napięciu,
- 2) w pobliżu napięcia,
- 3) pod napięciem.
- 4) Odległości wokół nie osłoniętych urządzeń i instalacji elektroenergetycznych lub ich części znajdujących się pod napięciem, wyznaczające granice strefy prac w pobliżu napięcia i strefy prac pod napięciem, wynoszą:

Napięcie znamionowe urządzenia	Strefa	
	prac pod napięciem	prac w pobliżu napięcia
kV	m	m
do 1	do 0,3	powyżej 0,3 do 0,7
powyżej 1 do 30	do 0,6	powyżej 0,6 do 1,4

2. Odległości określone w ust. 1, dla urządzeń i instalacji elektroenergetycznych o napięciu znamionowym do 1 kV, dotyczą tylko linii napowietrznych.

3. Prace w pobliżu napięcia powinny być wykonywane przy użyciu środków ochronnych odpowiednich do występujących warunków pracy.

4. Prace pod napięciem należy wykonywać w oparciu o właściwą technologię pracy i przy zastosowaniu wymaganych narzędzi i środków ochronnych, określonych w instrukcji wykonywania tych prac.

3.6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich

sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Zagrożenia w czasie wykonywania robót ziemnych można zmniejszyć lub wyeliminować poprzez

- Stosowanie wygradzeń wykopów i barier ochronnych
- Systematyczną kontrolę stanu deskowania
- Stosowanie przez pracowników obowiązujących zasad bhp
- Przeszkolenie pracowników w zakresie bhp
- Bezwzględne przestrzeganie zakazu dojazdu maszyn i urządzeń w bezpośrednie oddziaływanie na ściany wykopu (min. 3÷5 m)
- Stały dostęp do podręcznej apteczki

Zagrożenia z tytułu pracy maszyn budowlanych

- Po zakończonej pracy w danym dniu maszyny i urządzenia winny być zabezpieczone przed dostępem osób postronnych przy jednoczesnym wyłączeniu instalacji paliwowej i elektrycznej.
- Stanowiska postoju maszyn winny być wygradzone i dozorowane.

W przypadku prac ziemnych i montażowych sprzętem zmechanizowanym przy skrzyżowaniu z kablową linią elektroenergetyczną.

- Prace można wykonać w odległości nie mniejszej niż 5m.
- Kable w gruncie traktować jako czynne będące pod napięciem.
- W rejonie zagrożenia, prace ziemne należy wykonać ręcznie
- Roboty w pobliżu prowadzić pod nadzorem służb eksploatacyjnych.

Na terenie budowy należy stosować:

środki ochrony indywidualnej pracowników

- Pracowników obowiązuje noszenie obuwia i odzieży ochronnej a przy pracach w pobliżu dźwigów, koparek i innego sprzętu także kasków ochronnych.
- Przy pracy na wysokościach (powyżej 1,5 m ponad poziom terenu lub posadzki) pracownik winien być wyposażony w sprzęt zabezpieczający przed upadkiem z wysokości.

Środki techniczne zapobiegające niebezpieczeństwu w strefach zagrożenia

- Przenośne bariery
- Taśmy ostrzegawcze
- Osobista odzież ochronna i kaski ochronne
- Łączność telefoniczna w biurze budowy
- Apteczka pierwszej pomocy w biurze budowy
- Wierzenie studni przed wejściem do niej min. 10 min po otwarciu wjazdu.
- Wykopy wykonywane jako szalowane
- Ustawianie w pobliżu osób pracujących w wykopach sprawnych technicznie drabin ewakuacyjnych.
- Traktować jako czynne kable w gruncie będące pod napięciem, roboty w pobliżu prowadzić pod nadzorem służb eksploatacyjnych.
- Roboty przeciskowe prowadzić pod nadzorem służb eksploatacyjnych

- Przy pracach ze światłowodami należy przestrzegać wymagań PN-91/T-06700 Bezpieczeństwo przy promieniowaniu emitowanym przez urządzenia laserowe.
- Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio Kierownik Budowy, Kierownik Robót, Majster lub Brygadzysta, stosownie do zakresu obowiązków.
- Obowiązuje zasada, że zawsze na terenie budowy przebywa przynajmniej jedna z tych osób i pełni obowiązki osoby kierującej pracownikami.
- W przypadku wystąpienia zagrożeń należy przerwać pracę i o zaistniałej sytuacji powiadomić kierownika robót, kierownika budowy, majstra budowy lub brygadzystę.
- Prace przy urządzeniach elektrycznych prowadzić w stanie beznapięciowym. Roboty prowadzić pod nadzorem służb energetyki zgodnie z obowiązującą instrukcją eksploatacji oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy

W razie wypadku należy:

- Zabezpieczyć miejsce wypadku
- Poszkodowanemu(ym) udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby wezwać pogotowie, policję, straż pożarną
- Niezwłocznie powiadomić o wypadku Kierownictwo Zakładu, Inspekcję Pracy i Inspektora Nadzoru, zgodnie z wymogami prawa

Wszelkie prace należy prowadzić zgodnie z Rozporządzeniem Ministra infrastruktury z 6 II 2003 w sprawie B.H.P. przy wykonywaniu robót budowlanych.

Informacja służy opracowaniu / przed rozpoczęciem robót na budowie / planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (PLAN BIOZ). Opracowany plan należy uzgodnić ze służbą BHP Inwestora.

Opracował
Andrzej Parysek